A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2010. július 29.*

A C-151/09. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Juzgado de lo Social Único de Algeciras [Spanyolország] a Bírósághoz 2009. április 28-án érkezett, 2009. március 26-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Federación de Servicios Públicos de la UGT (UGT-FSP)**

és

az **Ayuntamiento de la Línea de la Concepción**,

María del Rosario Vecino Uribe,

a **Ministerio Fiscal**

között folyamatban lévő eljárásban

* Az eljárás nyelve: spanyol.

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: K. Lenaerts tanácselnök, R. Silva de Lapuerta, G. Arestis, J. Malenovský (előadó) és D. Šváby bírák,

főtanácsnok: E. Sharpston,
hivatalvezető: R. Grass,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Ministerio Fiscal képviseletében J. L. M. Retamino, meghatalmazotti minőségben,

– a spanyol kormány képviseletében B. Plaza Cruz, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében J. Enegren és R. Vidal Puig, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2010. május 6-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a munkavállalók jogainak a vállalkozások, üzletek vagy ezek részeinek átruházása esetén történő védelmére vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2001. március 12-i 2001/23/EK tanácsi irányelv (HL L 82., 16. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 4. kötet, 98. o.) 6. cikke (1) bekezdésének értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelem előterjesztésére a Federación de Servicios Públicos de la UGT (UGT-FSP) és az Ayuntamiento de la Línea de la Concepción (a továbbiakban: Ayuntamiento de la Línea), M. del Rosario Vecino Uribe és tizenkilenc további alperes, valamint a Ministerio Fiscal közötti jogvita keretében került sor, amelynek tárgya az, hogy az Ayuntamiento de la Línea nem ismerte el az ezen önkormányzatra átruházott közszolgáltatási koncessziók ellátásáért felelős különböző vállalkozásokban e feladat ellátására megválasztott személyeknek a munkavállalók törvényes képviselői minőségét.

Jogi háttér

Az uniós szabályozás

3 A 2001/23 irányelv az 1998. június 29-i 98/50/EK tanácsi irányelvvel (HL L 201., 88. o.) módosított, a munkavállalók jogainak a vállalkozások, üzletek és üzletrészek átruházása esetén történő védelmére vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1977. február 14-i 77/187/EGK tanácsi irányelv (HL L 61., 26. o.; a továbbiakban: 77/187 irányelv) egységes szerkezetbe foglalását hajtotta végre.

4 A 2001/23 irányelv (3) preambulumbekezdése előírja, hogy „[s]zükség van a munkavállalók védelmére a munkáltató személyének megváltozása esetén, különös tekintettel jogaik védelmének biztosítására".

5 Ezen irányelv 1. cikkének (1) bekezdése ekként rendelkezik:

„a) Ezt az irányelvet kell alkalmazni valamely vállalkozás, üzlet vagy ezek egy részének más munkáltató részére szerződés alapján történő átruházása vagy összefonódása esetén.

b) Az a) albekezdésnek és ennek a cikknek a további rendelkezései tárgyában [helyesen: az a) pont, valamint az e cikkben foglalt többi rendelkezés sérelme nélkül], ezen irányelv értelmében akkor jön létre átruházás, ha olyan gazdasági egység kerül átruházásra, amely megtartja identitását, azaz az erőforrások olyan szervezett csoportja marad, amelynek célja, hogy fő vagy kiegészítő gazdasági tevékenységet folytasson.

c) Ezen irányelvet kell alkalmazni a köz- és magántulajdonban álló, gazdasági tevékenységet folytató vállalkozásokra, tekintet nélkül arra, hogy működésük nyereség elérését célozza, vagy sem. A közigazgatási szervek igazgatási átszervezése vagy a közigazgatási funkcióknak a közigazgatási szervek közötti átadása nem minősül az ezen irányelv szerinti átruházásnak."

6 Ezen irányelv 2. cikkének (1) bekezdése ekként rendelkezik:

„Ennek az irányelvnek az alkalmazásában:

[…]

c) a munkavállalók képviselői és a kapcsolódó kifejezések a nemzeti jogszabályok és gyakorlat alapján a munkavállalók képviselőit jelentik;

[…]"

7 Ugyanezen irányelv 6. cikke értelmében:

„(1) Amennyiben egy vállalkozás, üzlet vagy ezek egy része megőrzi autonómiáját, akkor az átruházás által érintett munkavállalói képviseletnek vagy a munkavállalók képviselőinek jogállása és feladatai változatlan feltételekkel fennmaradnak, és az átruházást megelőző törvényi, rendeleti, közigazgatási rendelkezések vagy megállapodás vonatkoznak rájuk, feltéve hogy a munkavállalói képviselet létesítésére vonatkozó feltételek fennállnak.

Az első albekezdés nem vonatkozik arra az esetre, ha a tagállam törvényi, rendeleti, közigazgatási rendelkezései vagy gyakorlata szerint, illetve a munkavállalók képviselőivel kötött megállapodás alapján fennállnak a szükséges feltételek a munkavállalók képviselőinek ismételt kinevezéséhez vagy a munkavállalói képviselet újraalakításához.

Amennyiben az átadó csődeljárás vagy ezzel egyenértékű más olyan fizetésképtelenségi eljárás alatt áll, amely az átadó vagyonának felszámolása céljából indult és az illetékes hatóság (illetve az illetékes hatóság által felhatalmazott esetleges csődgondnok) felügyelete alatt zajlik, a tagállamok megtehetik a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy az átruházással érintett munkavállalók megfelelő képviselettel rendelkezzenek az új munkavállalók képviselőinek [helyesen: a munkavállalók új képviselőinek] kijelöléséig vagy megválasztásáig.

Amennyiben a vállalkozás, üzlet vagy ezek egy része nem őrzi meg autonómiáját, a tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy az átruházás által érintett azon munkavállalók, akik az átruházás előtt képviselettel rendelkeztek, továbbra is megfelelő képviselettel rendelkezzenek azon időszakban, amely a munkavállalói képviselet ismételt megalakításához vagy a munkavállalók képviselőinek kinevezéséhez szükséges a nemzeti joggal vagy gyakorlattal összhangban.

(2) Ha az átruházás által érintett munkavállalók képviselőinek megbízatása az átruházás következtében megszűnik, a képviselők továbbra is jogosultak arra a védelemre, amelyet a tagállamok törvényi, rendeleti, közigazgatási rendelkezései vagy gyakorlata biztosítanak."

A nemzeti szabályozás

8 A 2001/23 irányelvet a spanyol jogba a munkavállalók jogállásáról szóló törvény módosított szövegének elfogadásáról szóló, 1995. március 24-i 1/1995 királyi törvényerejű rendelet (a BOE 1995. március 29-i 75. száma, 9654. o.); a 2001. július 9-i 12/2001 törvényben (BOE 2001. július 10-i 164. száma, 24890. o.) foglalt változatában (a továbbiakban: a munkavállalók jogállásáról szóló törvény.) ültette át.

9 A munkavállalók jogállásáról szóló törvény 44. cikke szerint:

„(1) Valamely vállalkozásnak vagy e vállalkozás valamely telephelyének vagy önálló termelőegységének az átruházása önmagában nem szünteti meg a munkaviszonyt; az új munkáltatóra a munkaszerződés és a szociális biztonság tekintetében az előző munkáltató jogai és kötelezettségei vonatkoznak – beleértve a nyugállománnyal kapcsolatos kötelezettségvállalásokat is – az alkalmazandó speciális szabályozásban előírt feltételek mellett, illetve általánosságban az átadó által a kiegészítő szociális védelem területén vállalt valamennyi kötelezettséget is beleértve.

[…]

(5) [a]mennyiben az átruházással érintett vállalkozás, telephely vagy termelőegység megőrzi autonómiáját, akkor a munkáltató személyében bekövetkező változás önmagában nem szünteti meg a munkavállalók képviselőinek megbízatását, hanem azok ezt követően továbbra is ellátják feladatukat, ugyanazon rendelkezések és feltételek mellett, mint amelyek korábban rájuk vonatkoztak.”

10 A munkavállalók jogállásáról szóló törvény 67. cikke (1) bekezdésének vége adott vállalkozáson belül a személyzeti állomány növekedésére válaszul a következőképpen rendelkezik a részleges választások szervezésének lehetőségéről:

„[r]észleges választások szervezhetők a munkavállalók távozását vagy elbocsátását követően, illetve annak érdekében, hogy a munkaerő tekintetében bekövetkezett létszámemelkedés esetén a munkavállalók képviselőinek számát ehhez igazítsák. Kollektív szerződés előírhatja az annak érdekében szükséges intézkedéseket, hogy a vállalkozáson belül a munkaerő létszámában bekövetkezett jelentős csökkenés esetén a munkavállalók képviselőinek számát ehhez igazítsák. Ilyen rendelkezés hiányában e kiigazítás a vállalkozás és a munkavállalók képviselői közötti megállapodás tárgyát képezi."

11 A munkavállalók jogállásáról szóló törvény 67. cikkének (3) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A munkavállalók képviselői és az üzemi tanács tagjai mandátumának időtartama négy év, azonban hivatalban maradnak, és továbbra is ellátják a feladatukat a kapcsolódó biztosítékokat illetően az újabb választások kiírásáig és megszervezéséig.

A munkavállalók képviselői és az üzemi tanács tagjai kizárólag az őket megválasztó munkavállalók által az e célra összehívott ülésen – melyen a választók legalább egyharmada jelen van –, közvetlen és általános választójog alapján, szabad és titkos választásokon leadott szavazatok abszolút többségével elfogadott határozat alapján menthetők fel. Ugyanakkor nem kerülhet sor felmentésre egy új kollektív szerződés tárgyalása folyamán, illetve legalább hat hónap belül."

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

12 2008. augusztus 25-én az Ayuntamiento de La Línea polgármestere határozatot hozott, melyben számos – addig négy koncessziós magánvállalkozás által

ellátott– közszolgáltatási koncesszió visszavételéről döntött. A visszavett koncessziók tárgyát képező szolgáltatások közé az oktatási intézmények gondnoksága és takarítása, közúttisztítási feladatok és a parkok és kertek fenntartásra tartozott.

13 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy bár a különféle közszolgáltatási koncesszióknak az Ayuntamiento de la Línea általi visszavételét követően azokat a munkavállalókat, akik korábban a koncessziós társaságoknál álltak alkalmazásban, az önkormányzati hivatal gyakorlatilag átvette személyzeti állományába, e munkavállalók – kivétel nélkül – ugyanazok, mint a korábbiak, ugyanazokat az állásokat töltik be és ugyanazon feladatokat látják el, mint az említett visszavételt megelőzően, ugyanazokon a telephelyeken, ugyanazon közvetlen feletteseik utasításainak megfelelően, a munkafeltételek alapvető változása nélkül, azzal az egyetlen különbséggel, hogy jelenleg az e felettesek felett álló legmagasabb szintű feletteseik az illetékes önkormányzati tisztségeket ellátó személyek (tudniillik az előadók vagy a polgármester).

14 Az egyes koncessziós társaságoknál a munkavállalók képviselői a koncessziók visszavételét követően munkaidő-kedvezményre vonatkozó kérelmeket nyújtottak be az Ayuntamiento de la Líneához. E kérelmeket az Ayuntamiento de la Línea 2008. szeptember 10-i határozatában elutasította, azzal az indokolással, hogy az érintett munkavállalók már nem látják el képviselői feladataikat, mivel az önkormányzati személyzeti állományba tartoznak.

15 E körülmények között, 2008. október 28-án, az e határozatról való tudomásszerzést követően az alapügy felperese, az UGT-FSP, további magyarázatot kért az Ayuntamiento de La Líneától, majd 2008. november 13-án keresetet nyújtott be e határozat ellen a Juzgado de lo Social Único de Algecirashoz.

16 2009. március 26-i határozatával a Juzgado de lo Social Único de Algeciras az eljárást felfüggesztette, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjesztette a Bíróság elé:

„Teljesül-e az autonómia megőrzésének követelménye, amelyre a [...] 2001/23/EK irányelv 6. cikkének (1) bekezdése utal, olyan esetben (mint az alapeljárás-beli is), amikor különféle közszolgáltatási koncesszióknak az önkormányzat által történő visszavételét követően azokat a munkavállalókat, akik az addigi koncessziós társaságoknál álltak alkalmazásban, gyakorlatilag átveszi személyzeti állományába az önkormányzati hivatal, azonban e munkavállalók (kivétel nélkül) ugyanazok, mint a korábbiak, ugyanazokat az állásokat töltik be és ugyanazon feladatokat látják el, mint az említett visszavételt megelőzően, ugyanazokon a munkahelyeken, ugyanazon (hierarchia szerinti) közvetlen feletteseik utasításainak megfelelően, a munkafeltételek alapvető változása nélkül, azzal az egyetlen különbséggel, hogy jelenleg (az ő korábbi feletteseik felett álló) legmagasabb szintű feletteseik az illetékes önkormányzati tisztségeket ellátó személyek (az önkormányzati képviselők vagy a polgármester)?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

17 Kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy egy átruházott gazdasági egység megőrzi-e autonómiáját a 2001/23 irányelv 6. cikkének (1) bekezdése értelmében, ha a személyzeti állományát képező munkavállalókat egy önkormányzati hivatal átveszi a személyzeti állományába, és ugyanezen munkavállalók töltik be ugyanazokat az állásokat, és látják el ugyanazon feladatokat, mint az átruházást megelőzően, ugyanazokon a telephelyeken, ugyanazon felettesek utasításainak megfelelően, a munkafeltételek alapvető változása nélkül, azzal az egyetlen különbséggel, hogy megválasztott személyek lesznek az átruházott egység legmagasabb szintű vezetői.

18 A spanyol kormány úgy véli, hogy a 2001/23 irányelv szerinti átruházás feltételei nem teljesülnek az alapügyben. Úgy érvel, hogy nem került sor lényeges tárgyi eszközök átruházására a koncessziós társaságok és az Ayuntamiento de la Línea között, mivel az alapfokú közoktatási intézmények, az utcák, a parkok és a városi kertek már korábban az Ayuntamiento de la Línea tulajdonában álltak. Egyedül a koncessziós társaságok által alkalmazott személyzeti állomány átvételére került sor. Bár annak jelentős részét képezi a munkaerő, nem lehet azonban eltekinteni az említett koncessziós társaságokra bízott gondnoksági, takarítási és karbantartási szolgáltatások alapjául szolgáló tárgyi tényezőtől.

19 E kérdés megválaszolásához először is meg kell határozni, hogy az alapügyben történthez hasonló átruházásra vonatkozik-e a 2001/23 irányelv 1. cikke (1) bekezdésének b) pontja. Csak az e kérdésre adandó igenlő válasz esetén merül fel a 2001/23 irányelv 6. cikkének (1) bekezdése szerinti autonómia kérdése.

A 2001/23 irányelv 1. cikke szerinti átruházás fennállásáról

20 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy az alapügy számos, addig különböző koncessziós magántársaságok által ellátott közszolgáltatási koncesszió önkormányzat – egy közjogi jogi személy – általi visszavételével kapcsolatos. Az e visszavételt megvalósító aktus egy önkormányzati törvény.

21 A 2001/23 irányelvet az 1. cikke (1) bekezdésének értelmében valamely vállalkozás, üzlet vagy ezek egy részének más munkáltató részére szerződés alapján történő átruházása vagy összefonódása esetén kell alkalmazni.

22 Az állandó ítélkezési gyakorlat alapján a 2001/23 irányelv a gazdasági egység keretén belül fennálló munkaviszony folyamatosságának a tulajdonos személyének változásától függetlenül történő biztosítására irányul. Az irányelv értelmében vett átruházás fennállása megállapításának döntő feltétele, hogy a kérdéses egység megőrzi-e identitását, ami az üzemeltetés tényleges folytatásából vagy átvételéből ered (lásd különösen a 24/85. sz. Spijkers-ügyben 1986. március 18-án hozott ítélet [EBHT 1986., 1119. o.] 11. és 12. pontját, és a C-232/04. és C-233/04. sz., Güney-Görres és Demir egyesített ügyekben 2005. december 15-én hozott ítélet [EBHT 2005., I-11237. o.] 31. pontját, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

23 A Bíróság a 77/187 irányelv alapján kimondta, hogy a puszta tény, miszerint az átvevő közjogi jogi személy, a jelen esetben egy önkormányzat, nem teszi lehetővé az említett irányelv hatálya alá tartozó átruházás fennállásának kizárását (a C-175/99. sz. Mayeur-ügyben 2000. szeptember 26-án hozott ítélet [EBHT 2000., I-7755. o.] 33. pontja). Ugyanezen következtetés adódik a 2001/23 irányelv alapján is.

24 Azon körülmény, miszerint a közszolgáltatási koncessziók visszavétele alapjául szolgáló határozat egy törvény, azaz az Ayuntamiento de La Línea által egyoldalúan hozott határozat, nem zárja ki annak megállapítását, hogy a koncessziós magántársaságok és az Ayuntamiento de La Línea között a 2001/23 irányelv szerinti átruházásra került sor.

25 A Bíróság ugyanis már korábban kimondta, az említett irányelv alkalmazását nem zárja ki azon tény, miszerint az átruházás egy állami hatóság egyoldalú határozatának eredménye, és nem egy akarategységé (lásd a C-29/91. sz. Redmond Stichting ügyben 1992. május 19-én hozott ítélet [EBHT 1992., I-3189. o.] 15–17. pontját, valamint a C-343/98. sz., Collino és Chiappero ügyben 2000. szeptember 14-én hozott ítélet [EBHT 2000., I-6659. o.] 34. pontját).

26 Ahhoz, hogy a 2001/23 irányelv alkalmazható legyen, az átruházásnak állandó jelleggel megszervezett gazdasági egységre kell vonatkoznia, amelynek tevékenysége nem korlátozódik egy meghatározott munka elvégzésére (lásd többek között a C-48/94. sz. Rygaard-ügyben 1995. szeptember 19-én hozott ítélet [EBHT 1995., I-2745. o.] 20. pontját). Az egység kifejezés így a személyek és erőforrások szervezett csoportjára utal, amely lehetővé teszi elkülönült célú gazdasági tevékenység kifejtését (lásd többek között a C-13/95. sz., Süzen-ügyben 1997. március 11-én hozott ítéletének [EBHT 1997., I-1259. o.] 13. pontját, a C-340/01. sz. Abler és társai ügyben 2003. november 20-án hozott ítélet [EBHT 2003., I-14023. o.] 30. pontját, valamint a fent hivatkozott Güney-Görres és Demir egyesített ügyekben hozott ítélet 32. pontját).

27 Annak megállapításához, hogy egy állandó jelleggel megszervezett gazdasági egység átruházásának feltételei megvalósultak-e, a szóban forgó műveletet jellemző összes ténybeli körülményt együttesen kell figyelembe venni, amelyek között szerepel az érintett vállalkozás vagy az üzlet típusa, az, hogy sor került-e tárgyi eszközök, azaz ingatlanok vagy ingóságok átruházására, az immateriális javak értéke az átvétel időpontjában, az, hogy sor került-e a vállalkozás új vezetője által a személyi állomány jelentős részének átvételére, az ügyfélkör átadására, az átruházás előtti és utáni tevékenységek hasonlóságának mértéke, e tevékenységek esetleges felfüggesztésének időtartama. Ezek az elemek azonban a szempontoknak csupán egy részét jelentik az összes felmerülő jelenség megítélése során, és emiatt nem lehet őket elszigetelten értékelni (lásd különösen a fent hivatkozott Spijkers-ítélet 13. pontját; a fent hivatkozott Redmond Stichting ítélet 24. pontját, a fent hivatkozott Süzen-ítélet 14. pontját; és a fent hivatkozott Abler és társai ítélet 33. és 34. pontját, valamint a fent hivatkozott Güney-Görres és Demir ítélet 33. és 34. pontját).

28 A Bíróság egyébként kimondta, hogy egy gazdasági egység bizonyos ágazatokban jelentős materiális vagy immateriális eszközök nélkül képes működni, így egy ilyen egység identitásának megőrzése a rá kihatással lévő műveletet követően is, elvileg nem függhet ezen erőforrások átruházásától (lásd a fent hivatkozott Süzen-ügyben hozott ítélet 18. pontját; a C-127/96., C-229/96. és C-74/97. sz., Hernández Vidal és társai egyesített ügyekben 1998. december 10-én hozott ítélet [EBHT 1998., I-8179. o.] 31. pontját, valamint a C-173/96. és C-247/96. sz., Hidalgo és társai egyesített ügyekben 1998. december 10-én hozott ítélet [EBHT 1998., I-8237. o.] 31. pontját).

29 A Bíróság azt is megállapította, hogy amennyiben azon ágazatokban, ahol a tevékenység elsődlegesen a munkaerőn alapszik, egy olyan munkavállalói közösség, amely tartósan végez valamely közös tevékenységet, megfelelhet egy gazdasági egységnek, az ilyen egység az átruházásán túl is képes megtartani identitását, amikor a vállalkozás új vezetője nem csupán folytatja az adott tevékenységet, hanem a létszám és a feladatkör tekintetében átveszi az elődje által előzetesen erre a feladatra alkalmazott személyzet lényeges részét is. Ebben az esetben a vállalkozás új vezetője megszerzi azon tényezők szervezett összességét, amely lehetővé teszi számára az átadó vállalkozás valamennyi tevékenységének, vagy azok közül néhánynak az állandó jelleggel történő folytatását (a fent hivatkozott Süzen-ügyben hozott ítélet 21. pontja; a fent hivatkozott Hernández Vidal és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 32. pontja, valamint a fent hivatkozott Hidalgo és társai ügyben hozott ítélet 32. pontja).

30 A Bíróság közelebbről kimondta egy tisztítási vállalkozással kapcsolatban, hogy más termelési tényezők hiányában gazdasági egységnek tekinthető az olyan munkavállalók szervezett csoportja, akik különös és tartós jelleggel valamely közös feladatot látnak el (a fent hivatkozott Hernández Vidal és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 27. pontja).

31 Amint indítványának 39. pontjában a főtanácsnok kifejtette, teljesen irreleváns azon körülmény, hogy az alapügyben a koncessziós magántársaságok által nyújtott szolgáltatások tárgyát képező eszközök, – mint az iskolaépületek, utcák, parkok, közkertek – átruházása nem valósult meg. Az adott esetben figyelembe veendő tárgyi eszközök azok a berendezések, gépek és/vagy felszerelések, amelyeket ténylegesen használnak a gondnoksági, takarítási és karbantartási szolgáltatások nyújtásához.

32 A kérdést előterjesztő bíróság feladata a fenti értelmezési szempontok alapján annak eldöntése, hogy a 2001/23 irányelv szerinti átruházásra került-e sor az alapügyben.

Az autonómiának a 2001/23 irányelv 6. cikke szerinti fogalmáról

33 A spanyol kormány úgy érvel, hogy az „autonómia” 2001/23 irányelv 6. cikkében szereplő fogalmát úgy kell értelmezni, hogy az egyenértékű az irányelv 1. cikke (1) bekezdésének b) pontjában található „identitás” fogalmával. Ugyanakkor ezen értelmezés nem helytálló.

34 Ugyanis, amint az a 2001/23 irányelv 1. cikke (1) bekezdésének b) pontjából következik, az identitás megőrzésének kérdését az érintett gazdasági egység szerződés alapján történő átruházása vagy összefonódása időpontjában kell értékelni. A fenti ügylet csak akkor minősülhet átruházásnak ezen irányelv értelmében, amennyiben ezen egység megőrizte identitását.

35 Az autonómia megőrzésének kérdése ezzel ellentétben csak azon időponttól értékelhető, hogy a 2001/23 irányelv szerinti átruházás fennállása megállapítást nyert. Ezen irányelvet ugyanis minden, az 1. cikk (1) bekezdésében megállapított feltételeknek megfelelő átruházásra alkalmazni kell, függetlenül attól, hogy az átruházott gazdasági egység megőrzi-e autonómiáját a kedvezményezett szerkezetében, vagy sem (lásd a C-466/07. sz. Klarenberg-ügyben 2009. február 12-én hozott ítélet [EBHT 2009., I-803. o.] 50. pontját).

36 Ha az „identitás” és az „autonómia” fogalma egyenértékű lenne, az megfosztaná hatékony érvényesülésétől a 6. cikk bevezető részét, amely előírja azon feltételt, miszerint a szóban forgó vállalkozásnak, üzletnek vagy ezek egy részének meg kell őriznie autonómiáját, mivel az irányelv 6. cikkének (1) bekezdése automatikusan alkalmazandó lenne a kereskedelmi egység identitásának megőrzése esetében az irányelv 1. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében. Következésképpen e fogalmak nem

egyenértékűek, és csak azt követően vizsgálható annak kérdése, hogy a vállalkozás megőrizte-e autonómiáját a 2001/23 irányelv 6. cikke értelmében, hogy megállapítást nyert, hogy ténylegesen az irányelv szerinti átruházás történt.

37 Az „autonómia" fogalmát illetően meg kell állapítani, hogy az említett 6. cikk nem tartalmazza annak semmiféle meghatározását. Az említett fogalom az irányelv más cikkeiben sem került meghatározásra.

38 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a közösségi jog egységes alkalmazásának követelményéből és az egyenlőség elvéből az következik, hogy a jelentésének és hatályának meghatározása érdekében a tagállami jogokra kifejezett utalást nem tartalmazó közösségi jogi rendelkezést az egész Közösségben önállóan és egységesen kell értelmezni az Unió szintjén (lásd ebben az értelemben legutóbb a C-433/08. sz Yaesu Europe ügyben 2009. december 3-án hozott ítélet [EBHT 2009., I-11487. o.] 18. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

39 Egyébként szintén az állandó ítélkezési gyakorlatnak megfelelően azon kifejezések értelmét és terjedelmét, amelyekre az uniós jog semmilyen meghatározást nem ad, az általános nyelvhasználatban elfogadott szokásos jelentés szerint kell meghatározni, figyelembe véve azon szövegkörnyezetet, amelyben a kifejezéseket használják, és azon szabályozás célkitűzéseit, amelynek e kifejezések részét képezik (lásd ebben az értelemben különösen a C-336/03. sz. easyCar-ügyben 2005. március 10-én hozott ítélet [EBHT 2005., I-1947. o.] 21. pontját, a C-549/07. sz. Wallentin-Hermann-ügyben 2008. december 22-én hozott ítélet [EBHT 2008., I-11061. o.] 17. pontját, valamint a C-556/07. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 2009. március 5-én hozott ítélet 50. pontját).

40 Először is emlékeztetni kell arra, hogy a 2001/23 irányelv arra irányul, hogy a vállalkozás vezetésének változása esetén biztosítsa a munkavállalók jogainak fenntartását, lehetővé téve számukra, hogy ugyanolyan feltételekkel maradhassanak az új munkáltató alkalmazásában, mint amilyenekben az átadóval megállapodtak (lásd többek között a

324/86. sz. Foreningen af Arbejdsledere i Danmark ügyben 1988. február 10-én hozott ítélet [EBHT 1988., 739. o.] 9. pontját, a C-499/04. sz., Werhof-ügyben 2006. március 9-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-2397. o.] 25. pontját, valamint a C-396/07. sz. Juuri-ügyben 2008. november 27-én hozott ítélet [EBHT 2008., I-8883. o.] 28. pontját). A munkavállalók képviselethez való joga nem képez kivételt ez alól. Következésképpen általános szabályként e képviseletet nem érintheti az átruházás.

41 A 2001/23 irányelv 6. cikke (1) bekezdésének első albekezdése, amely a munkavállalók képviseletével kapcsolatos általános szabályt tartalmazza, akként rendelkezik, hogy amennyiben egy vállalkozás, üzlet vagy ezek egy része megőrzi autonómiáját, akkor az átruházás által érintett munkavállalói képviseletnek vagy a munkavállalók képviselőinek jogállása és feladatai az átruházást megelőző, változatlan feltételekkel fennmaradnak.

42 Meg kell jegyezni továbbá, hogy a mindennapi nyelv szerinti általános jelentése az „autonómia" kifejezésnek a saját jog alapján történő önrendelkezés.

43 Egy gazdasági egységre alkalmazva e kifejezés az ezen egység vezetőire bízott azon jogkört jelenti, mely alapján viszonylag szabad és független módon szervezhetik meg az említett egységen belül a munkát az egység gazdasági tevékenységének keretében, és különösképpen az utasítások és rendelkezések adására, a feladatoknak a szóban forgó egység beosztott munkavállalói számára történő kiosztására vonatkozó jogkört, valamint a rendelkezésére álló eszközök felhasználásáról való döntéssel kapcsolatos jogkört, ez utóbbit a munkáltató egyéb szervezeti struktúráinak közvetlen beavatkozása nélkül (a továbbiakban: szervezeti jogkör).

44 Ennélfogva főszabály szerint az autonómia akkor marad fenn a 2001/23 irányelv 6. cikke (1) bekezdésének első albekezdése értelmében, ha az átruházást követően az átruházott egység vezetőinek szervezeti jogkörei az átvevő szervezeti struktúrájában az átruházást megelőző helyzethez képest lényegében változatlanul megmaradnak.

45 Ekképpen a jelen esetben a munkavállalók képviselethez való jogának gyakorlására főszabály szerint az átruházás előtti helyzethez képest változatlan feltételeknek kell vonatkozniuk.

46 Ezzel ellentétben, abban az esetben, ahol a munkavállalók vezetői olyan személyek, akiknek az átruházást követően csökkent a szervezeti jogkörük, és már nem tekinthetők autonómnak, e munkavállalók érdekei így már nem ugyanazok, és ennélfogva a képviseletük módját és feltételeit a bekövetkezett változásokhoz kell alakítani. Ez okból, amint az a 2001/23 irányelv 6. cikke (1) bekezdésének negyedik albekezdéséből kitűnik, az átruházás által érintett munkavállalók képviselőinek megbízatása ilyen esetben a munkavállalói képviselet ismételt megalakításához vagy a munkavállalók képviselőinek kinevezéséhez szükséges időszakra korlátozódik.

47 A bizonyos szervezeti jogkörök átruházott egységen belüli esetleges újraelosztásával kapcsolatos feltevést illetően, az főszabályként nem érinti az egység autonómiáját. A lényeges az, hogy az átruházott egység valamennyi vezetője gyakorolhassa az új munkáltató egyéb szervezeti struktúráihoz képest azon szervezeti jogkört, amellyel az átruházás előtt már rendelkezett.

48 Egyébként önmagában a legmagasabb szintű vezetők változása – mint az alapügyben történt – nem sérti az átruházott egység autonómiáját.

49 Az említett egység autonómiáját egyedül az a jogkör sértheti, amely lehetővé teszi e vezetők számára ezen egység munkavállalói tevékenységének közvetlen megszervezését, illetve az egységen belüli határozathozatalban a helyettesíthetőséget. Az átruházott egységen belüli határozathozatalban az említett helyettesítés ugyanakkor nem tekinthető úgy, hogy sértené az autonómiát, ha kivételesen, sürgős körülmények között, mint például az egység működését veszélyeztető súlyos esemény esetén, átmenetileg és az e célból meghatározott különleges szabályok szerint kerül rá sor.

50 Egyébként a legmagasabb szintű vezetők ellenőrzési joga általános szabályként nem érinti az átruházott egység autonómiáját, amennyiben nem tartalmazza az előző pontban kifejtett jogköröket is.

51 Az autonómia fogalmának ilyen értelmezése végeredményben lehetővé teszi a 2001/23 irányelv 6. cikke hatékony érvényesülésének biztosítását, mivel a gyakorlatban egy vállalkozásnak, üzletnek vagy ezek egy részének az átruházása majdnem minden esetben együtt jár a legmagasabb szintű felettesek leváltásával.

52 Ezen értelmezést nem kérdőjelezi meg a spanyol kormány érvelése, mely szerint ezen értelmezés, amely a jelen ügyben azt eredményezné, hogy a munkavállalók jelenlegi képviselete fennmarad, egyrészt „kettős képviseletet" hozna létre az új munkáltató munkaerő állományában, másrészt nem lenne tekintettel az új munkáltatónak okozott abból eredő gazdasági kárra sem, hogy az átruházás által érintett munkavállalók képviselőinek „munkaidő-kedvezményt" kell biztosítania. Ezen érvek egyszerűen az uniós jogalkotó által a 2001/23 irányelv 6. cikke bevezetésével hozott választás jogi következményeinek megkérdőjelezésére irányulnak.

53 Ugyanígy el kell utasítani a spanyol kormány azon érvét, miszerint ez hátrányos megkülönböztetést és az egyenlő bánásmód elvének megsértését eredményezné az új munkáltató korábbi munkaerő állományában a munkavállalók képviselői és a szakszervezet képviselői vonatkozásában.

54 E tekintetben – amint indítványának 88. pontjában a főtanácsnok kifejtette –, még ha az átruházással érintett munkavállalók és az új munkáltató által alkalmazottak helyzete összehasonlítható is lenne, az új munkáltató szervezetén belüli esetleges kiegyensúlyozatlanságból eredő, a már képviselettel rendelkező szakszervezet, valamint az érintett munkaerő-állomány változatlan számú képviseletének a hátrányára megvalósuló eltérő bánásmód igazolható a 2001/23 irányelv azon céljának fényében, hogy amennyire lehetséges és megvalósítható, biztosítani kell, hogy az új munkavállalók az átruházás következtében ne kerüljenek a korábbi helyzetükhöz képest hátrányos helyzetbe.

55 Végül a meglévő munkaerő-állomány szakszervezeti szabadságának megsértésére alapított érvet illetően elegendő megjegyezni, hogy a spanyol kormány nem bizonyította, hogy az alapeljárás körülményei között mennyiben érinti ezen alapvető szabadság gyakorlását az átruházott egység munkavállalói képviselőinek a megtartása.

56 A fenti megfontolásokra tekintettel azt a választ kell adni az előterjesztett kérdésre, hogy a 2001/23 irányelv 6. cikkének (1) bekezdése értelmében az átruházott gazdasági egység megőrzi autonómiáját, ha az átvevő szervezeti struktúrájában lényegében változatlan marad az ezen egység vezetőire az átadó szervezeti struktúrája keretében bízott jogkör, mely alapján viszonylag szabad és független módon szervezhetik meg az említett egységen belül a munkát az egység gazdasági tevékenységének keretében, és különösképpen az utasítások és rendelkezések adására, a feladatoknak a szóban forgó egység beosztott munkavállalói számára történő kiosztására vonatkozó jogkör, valamint a rendelkezésére álló eszközök felhasználásáról való döntéssel kapcsolatos jogkör, mégpedig a munkáltató egyéb szervezeti struktúráinak közvetlen beavatkozása nélkül. Önmagában a legmagasabb szintű vezetők változása nem sérti az átruházott

egység autonómiáját, amennyiben a legmagasabb szintű új vezetők nem rendelkeznek olyan jogkörrel, amely lehetővé tenné számukra ezen egység munkavállalói tevékenységének közvetlen irányítását, és ekképpen a munkavállalók közvetlen feletteseinek az ezen egységen belüli határozathozatalban történő felváltását.

A költségekről

57 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

A munkavállalók jogainak a vállalkozások, üzletek vagy ezek részeinek átruházása esetén történő védelmére vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2001. március 12-i 2001/23/EK tanácsi irányelv 6. cikkének (1) bekezdése értelmében az átruházott gazdasági egység megőrzi autonómiáját, ha az átvevő szervezeti struktúrájában lényegében változatlan marad az ezen egység vezetőire az átadó szervezeti struktúrája keretében bízott jogkör, mely alapján viszonylag szabad és független módon szervezhetik meg az említett egységen belül a munkát az egység gazdasági tevékenységének keretében, és különösképpen az utasítások és rendelkezések adására, a feladatoknak a szóban forgó

egység beosztott munkavállalói számára történő kiosztására vonatkozó jogkör, valamint a rendelkezésére álló eszközök felhasználásáról való döntéssel kapcsolatos jogkör, mégpedig a munkáltató egyéb szervezeti struktúráinak közvetlen beavatkozása nélkül.

Önmagában a legmagasabb szintű vezetők változása nem sérti az átruházott egység autonómiáját, amennyiben a legmagasabb szintű új vezetők nem rendelkeznek olyan jogkörrel, amely lehetővé tenné számukra ezen egység munkavállalói tevékenységének közvetlen irányítását, és ekképpen a munkavállalók közvetlen feletteseinek az ezen egységen belüli határozathozatalban történő felváltását.

Aláírások